

CONSELL JURÍDIC CONSULTIU
DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Expt.: 172/2022

Hble. Sr.: :

Tinc l'honor de remetre el dictamen emés pel Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana en l'expedient de referència, tot recordant-vos allò que disposa l'article 6 del nostre Reglament aprovat per Decret 37/2019, de 15 de març, sobre comunicació a este Consell de la resolució dictada després de la consulta.

València, 7 d'abril de 2022

08/04/2022 08:02:14

Cargo: Presidenta del Consell Jurídic
Consultiu de la Comunitat Valenciana

el

HBLE. SR. CONSELLER D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

**CONSELL JURÍDIC CONSULTIU
DE LA
COMUNITAT VALENCIANA**

Dictamen 203/2022
Expedient 172/2022

Presidenta

Hble. Sra.

Margarita Soler Sánchez

Conselleres i Consellers

Il·lms. Sres. i Il·lms. Srs.

Faustino de Urquía Gómez
Asunción Ventura Franch
M.^a del Carmen Pérez Cascales
Joan Carles Carbonell Mateu

Secretari General

Il·lm. Sr.

Joan Tamarit i Palacios

Hble. Sr.:

El Ple del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, en sessió celebrada el dia 6 d'abril de 2022, sota la Presidència de l'Hble. Sra. Margarita Soler Sánchez, i amb l'assistència dels senyors i les senyores que al marge s'expressen va emetre, per unanimitat, el dictamen següent:

De conformitat amb la comunicació de V. H. de 9 de març de 2022 (Registre d'entrada, 11 de març), el Ple del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana ha examinat el procediment instruït per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per a elaborar el Projecte de decret, del Consell, pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments artístics professionals corresponents al títol de Tècnic o Tècnica Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana (Expedient ref. 02-13-2021-A de la Conselleria consultant).

I ANTECEDENTS

De l'examen de l'expedient administratiu remés es desprén que:

Primer. La Consulta tramitada.

Mitjançant escrit de 9 de març de 2022, de la persona titular de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, es va remetre a aquest Òrgan consultiu el Projecte de decret, del Consell, pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments artístics professionals corresponents al títol de Tècnic o Tècnica Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

Segon. Documentació remesa.

L'expedient remés està integrat, entre altres, pels documents següents:

1. Document elaborat per al tràmit de consulta pública prèvia, de data 21 de febrer de 2021.
2. Informe de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, de 14 d'abril de 2021, sobre el tràmit de consulta pública prèvia.
3. Resolució de 23 d'abril de 2021, del conseller consultant, per la qual es va iniciar el procediment d'elaboració del projecte normatiu.
4. Resolució de 29 d'abril de 2021, de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, per la qual es verifica el tràmit d'informació pública.
5. Informe de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, de 3 de juny de 2021, respecte del resultat del tràmit d'informació pública.
6. Informe justificatiu de la necessitat i oportunitat d'elaborar el Projecte de decret, subscrit per la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, el dia 14 de maig de 2021.
7. Informe de la mateixa Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, de data 14 de maig de 2021, sobre

l'absència d'augment de la despesa pública que derive del projecte normatiu que es troba en tramitació.

8. Informe d'impacte de gènere, elaborat per la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, el dia 14 de maig de 2021.

9. Informe sobre la repercussió del projecte normatiu en les famílies nombroses, subscrit per la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial el 14 de maig de 2021.

10. Informe sobre l'impacte en la infància i l'adolescència, emés el 14 de maig de 2021 per la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial.

11. Informe sobre l'afectació de les atribucions de la Comissió Delegada del Consell d'Inclusió i Drets Socials, subscrit per la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial el 14 de maig de 2021.

12. Informe favorable de la Direcció General de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions, de 13 de maig de 2021, quant a l'adequació dels recursos i mitjans informàtics.

13. Informe sobre l'absència d'incidència del projecte normatiu en els objectius estratègics de competitivitat empresarial de la Comunitat Valenciana, de 3 de juny de 2021.

14. Informe de no incidència de la norma en l'àmbit de la Presidència, de les vicepresidències i de les altres conselleries, subscrit pel director general de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial el dia 14 de maig de 2021, per la qual cosa no se'ls remet el projecte normatiu per a consulta.

15. Memòria econòmica, elaborada per la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, amb data 17 de juny de 2021, de la qual es desprén que el projecte normatiu no comporta increment de la despesa pública.

16. Certificat expedit per la Secretaria de les Taules de Negociació, el dia 28 de setembre de 2021, acreditatiu que aquest Projecte de decret, del Consell, va ser tractat en la Taula Sectorial d'Educació en la seua reunió de 16 de juliol del mateix any.

17. Dictamen 10/2021, aprovat per la Comissió Permanent del Consell Escolar Valencià en la sessió que va tindre lloc el dia 24 de setembre de 2021, amb diverses recomanacions.

18. Informe de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, de 6 d'octubre de 2021, sobre les recomanacions del Consell Escolar Valencià.

19. Informe favorable de la Direcció General de Pressupostos, de 8 de setembre de 2021, emés segons el que disposa l'article 26 de la Llei de la Generalitat 1/2015, de 6 de febrer, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions.

20. Informe de l'Advocacia General de la Generalitat, emés el dia 18 de gener de 2022, amb diverses observacions i suggeriments.

21. Informe elaborat per la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, datat el dia 8 de febrer de 2022, sobre les adaptacions del text del projecte normatiu després de l'informe de l'Advocacia General de la Generalitat.

22. El text redactat en valencià de l'última versió del Projecte de decret, del Consell, remés per a consulta, sense datar; i, finalment,

23. El text redactat en castellà de l'última versió del Projecte de decret, del Consell, remés per a consulta, sense datació.

I trobant-se en l'estat descrit la tramitació del procediment, el conseller d'Educació, Cultura i Esport, per ofici datat el dia 9 de març de 2022, que es va registrar d'entrada el dia 11 del mateix mes i any, va remetre l'expedient tramitat amb les actuacions per a Dictamen per aquesta Institució consultiva, en aplicació del que preveu l'article 10.4 de la Llei de la Generalitat 10/1994, de 19 de desembre, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana.

II CONSIDERACIONS

Primera. Sobre el caràcter de la consulta i l'àmbit del dictamen.

La Llei valenciana 10/1994, de 19 de desembre, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, estableix en l'apartat 4t de l'article 10 que resulta preceptiva la consulta a aquesta Institució consultiva dels *«projectes de reglaments o disposicions de caràcter general que es dicten en execució de lleis i les seues modificacions»*.

En exercici de l'expressada competència, aquest Consell Jurídic Consultiu ha examinat i aprovat recentment altres dictàmens (entre altres, 53/2022, 88/2022, 105/2022, 106/2022 i 152/2022) sobre projectes normatius promoguts per la mateixa Conselleria que estableixen per a la Comunitat Valenciana els corresponents currículums de cicles formatius de Formació Professional, en els respectius graus de les titulacions pertinents.

Segona. Procediment d'elaboració d'aquest Projecte de decret del Consell.

En la tramitació del procediment s'han complert els tràmits procedimentals essencials exigits per l'article 43 de la Llei de la Generalitat 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, per a l'elaboració dels reglaments autonòmics.

Amb data 14 de maig de 2021 es va emetre, per part de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, l'informe sobre la necessitat i oportunitat de procedir a l'elaboració de l'esborrany d'aquest Projecte de decret del Consell, justificant la seua tramitació amb la següent exposició:

«El Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, (...) fixa els aspectes que han de contemplar els ensenyaments mínims corresponents, així com regula amb caràcter bàsic l'accés, l'admissió, l'avaluació i mobilitat, els efectes dels títols i les convalidacions i exempcions.

Així mateix, en el Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims, el Govern ha fixat els ensenyaments mínims d'aquest títol, tal i com preveuen els articles 5 i 7 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig.

De conformitat amb l'article 6.4 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, l'article 13.1 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, i l'article 2.2 del Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre, correspon a les Administracions educatives, en l'àmbit de les seues competències, establir el currículum corresponent al títol de Tècnic Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, del qual formaran part els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims i el seu posterior desenvolupament».

Consta en l'expedient informe de data 14 d'abril de 2021 de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial sobre el

tràmit de consulta pública prèvia, de conformitat amb el que preveu l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Durant el tràmit d'informació i exposició pública es van presentar suggeriments a l'article 15 del projecte normatiu per una persona que posseeix la titulació universitària de llicenciada en Publicitat i Relacions Públiques, que va ser degudament analitzada.

Consta en l'expedient un certificat expedit el 28 de setembre de 2021 de la cap del Servei de Relacions Institucionals de la mateixa Conselleria competent en matèria d'educació, sobre la reunió de la Taula Sectorial d'Educació de data 16 de juliol de 2021, en la qual es va analitzar aquesta disposició en tramitació.

En la Memòria econòmica, de data 17 de juny de 2021, la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial justifica que les despeses derivades de la impartició d'aquests ensenyaments seran assumits en els corresponents capítols dels pressupostos de la Generalitat, per la qual cosa no existirà cap increment de la despesa pública.

Consten en l'expedient els informes de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial sobre l'impacte de gènere, sobre la repercussió del projecte normatiu sobre la infància i l'adolescència, i sobre l'impacte en la família. En l'informe d'impacte de gènere es conclou que el projecte de Decret en tramitació no comporta cap impacte ni discriminació per raó de gènere. En els informes d'impacte en la infància i l'adolescència i en les famílies s'exposa que el projecte no tindrà cap efecte en aquests àmbits.

Aquest Consell Jurídic Consultiu s'ha pronunciat en diversos dictàmens, entre altres el Dictamen 711/2019, assenyalant que els informes sobre l'impacte de gènere, sobre l'impacte en la infància i en l'adolescència i sobre l'impacte en la família haurien d'haver sigut emesos pels òrgans de l'Administració especialitzats i competents en la matèria i no ser unes meres declaracions rituals, sense aportació de cap dada ni anàlisi de la situació sobre la qual tindrà incidència la norma: *«(...) perquè els informes d'impacte resulten efectius han de contindre una sèrie de dades que permeten l'anàlisi pel que fa a la situació en l'àmbit on la norma desplegarà els seus efectes. Una vegada reunida aquesta informació es podria determinar si la norma de referència té impacte positiu o negatiu i, en cas d'impacte negatiu, poder adoptar mesures per a afavorir la igualtat de dones i homes en l'àmbit de la norma projectada»*.

Figura també l'Informe de l'esmentada Direcció General sobre la no incidència en l'àmbit competencial de la Conselleria de Presidència i de les restants conselleries, de data 14 de maig de 2021; l'Informe de la mateixa data

anterior sobre la no incidència del projecte en les atribucions de la Comissió Delegada del Consell d'Inclusió i Drets Socials, i, finalment, l'Informe sobre la no incidència en els objectius estratègics de competitivitat empresarial, de data 3 de juny de 2021.

Existeix informe favorable de Coordinació Informàtica i d'Administració Electrònica, de data 13 de maig de 2021, que va ser elaborat pel titular del Servei d'Informàtica per a la Gestió Educativa, que pertany a la Direcció General de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions.

Consta en l'expedient remés l'Informe subscrit per la titular de la Direcció General de Pressupostos el dia 8 de setembre de 2021, tal com es consigna en l'article 26 de la Llei de la Generalitat 1/2015, de 6 de febrer, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions.

L'Advocacia General de la Generalitat va emetre el seu informe preceptiu, datat el dia 18 de gener de 2022, amb unes certes recomanacions i suggeriments, sobre la tècnica normativa utilitzada de reproduir literalment disposicions vigents, sobre la previsió d'assumir funcions alienes a la funció docent, sobre la regulació de les convocatòries extraordinàries, sobre la relació numèrica que ha d'establir-se entre el professorat i l'alumnat, i sobre la forma o la tècnica que ha d'utilitzar-se en la redacció de l'annex I per a completar en seu autonòmica els aspectes dels continguts mínims del currículum que ja van ser aprovats mitjançant la referida disposició reglamentària de l'Administració de l'Estat.

Finalment, consta un informe de data 8 de febrer de 2022, de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, sobre l'adaptació del text d'aquest Projecte de decret del Consell a les recomanacions realitzades per l'Advocacia General de la Generalitat, així com els textos de les versions definitives del text del projecte remés, tant en castellà com en valencià.

Tercera. Marc normatiu d'aquest Projecte de decret del Consell.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, disposa en el seu article 39 que el Govern, amb la consulta prèvia amb les comunitats autònomes, establirà les titulacions corresponents als estudis de formació professional, així com els aspectes bàsics del currículum de cadascuna d'elles, currículum que s'ajustarà a les exigències derivades del Sistema Nacional de Qualificacions Professionals i Formació Professional i al que s'estableix en l'apartat 4 de l'article 6.bis de la mateixa Llei orgànica.

L'article 6.bis de la LOE atribueix al Govern el disseny del currículum bàsic, en relació amb els objectius, competències, continguts, criteris d'avaluació, estàndards i resultats d'aprenentatge avaluables, amb la finalitat d'assegurar una formació comuna i el caràcter oficial i la validesa en tot el territori nacional de les titulacions a què es refereix aquesta Llei orgànica. Assenyala, així mateix, en relació amb la Formació Professional, que el Govern fixarà els objectius, competències, continguts, resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació del currículum bàsic, i que els continguts del currículum bàsic requeriran el 55 per 100 dels horaris per a les comunitats autònomes que tinguen llengua cooficial i el 65 per 100 per a aquelles que no la tinguen.

La regulació de la resta del currículum d'aquests ensenyaments correspon a la Generalitat, com a administració educativa fent ús de la competència exclusiva reconeguda per l'article 53 de l'Estatut d'Autonomia, segons l'habilitació genèrica continguda en la disposició final sisena de la LOE per al desenvolupament d'aquesta Llei orgànica, i l'específica establida en l'article 10.2 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la Formació Professional, i en l'article 8 del Reial decret 1147/2011, de 29 de juliol, pel qual s'estableix l'ordenació general de la formació professional del sistema educatiu.

El Reial decret 1147/2011, de 29 de juliol, disposa, així mateix, en l'article 8.3, que les administracions educatives tindran en compte, en establir el currículum de cada cicle formatiu, la realitat socioeconòmica del territori de la seua competència, així com les perspectives de desenvolupament econòmic i social, amb la finalitat que els ensenyaments responguen en tot moment a les necessitats de qualificació dels sectors socioproductius del seu entorn, sense cap perjudici a la mobilitat de l'alumnat.

De conformitat amb el que disposa l'article 45 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, que defineix els ensenyaments artístics professionals de grau mitjà i superior d'Arts Plàstiques i Disseny, i determina que la finalitat d'aquests ensenyaments artístics és proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals de les arts plàstiques i el disseny, es va aprovar l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'Arts Plàstiques i Disseny, en el Reial decret 596/2007, de 4 de maig, la qual cosa va permetre l'establiment del títol de Tècnic Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual i es van aprovar els corresponents ensenyaments mínims, en virtut del Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre.

En l'àmbit del Dret Autonòmic comparat, també la Comunidad de Madrid ha disposat l'aprovació d'aquest títol de Tècnic Superior d'Arts Gràfiques i Disseny en Gràfica Impresa, de la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual (Decret del Consell de Govern 100/2014,

de 3 de setembre), i la Comunitat Autònoma de Catalunya (Decret 245/2016, de 26 d'abril).

Per això, amb aquests pressupòsits i antecedents normatius es va procedir a l'elaboració del present Projecte de decret del Consell i els seus continguts respecte de la titulació pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, de «Tècnic/a Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa».

Quarta. Estructura i continguts del projectat Decret del Consell.

El Projecte de decret del Consell remès per a dictamen preceptiu s'ha elaborat amb la sistemàtica i l'estructura següent: la titulació del projecte de Decret del Consell; l'índex de la disposició; el preàmbul, amb onze paràgrafs o apartats; la fórmula d'aprovació; dèsset articles, que s'han estructurat en tres capítols; cinc disposicions addicionals; una disposició derogatòria única; tres disposicions finals, i sis annexos, amb els respectius continguts que, a continuació, s'especifiquen:

Capítol I. Disposicions preliminars.

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació.

Article 2. Objectius, organització, estructura i desenvolupament del currículum.

Article 3. Centres i projectes educatius.

Article 4. Oferta formativa.

Article 5. Informació i orientació professional.

Capítol II. Ordenació general dels ensenyaments.

Article 6. Organització dels mòduls i distribució horària.

Article 7. Mòduls de projecte integrat.

Article 8. Fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.

Article 9. Avaluació.

Article 10. Promoció i titulació.

Article 11. Convocatòries i permanència.

Article 12. Documents oficials d'avaluació i mobilitat.

Article 13. Correspondència amb la pràctica laboral

Article 14. Convalidacions.

Capítol III. Professorat i centres.

Article 15. Professorat i atribució docent.

Article 16. Requisits mínims dels centres.

Article 17. Ràtio aules.

Disposicions addicionals

Primera. Accés a altres estudis.

Segona. Accessibilitat universal en els ensenyaments del cicle formatiu d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa.

Tercera. Títols.

Quarta. Incidència en les dotacions de despesa.

Cinquena. Determinació del caràcter dels mòduls.

Disposició derogatòria

Única. Derogació normativa.

Disposicions finals

Primera. Aplicació i desenvolupament.

Segona. Normes supletòries.

Tercera. Entrada en vigor.

ANNEXOS

Annex I. Currículum del títol de Tècnic/a Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa.

Annex II. Característiques del mòdul de projecte integrat.

Annex III. Competència docent del personal funcionari pertanyents al Cos de Professors d'Arts Plàstiques i Disseny per a la impartició dels mòduls corresponents als ensenyaments del cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulats en aquest decret.

Annex IV. Relació de mòduls corresponents als ensenyaments mínims que es convaliden entre els cicles formatius de grau superior de la família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual i el cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret.

Annex V. Relació de mòduls corresponents als ensenyaments mínims que es convaliden entre els cicles formatius de grau superior de la família professional de Disseny Gràfic regulats en el Reial decret 1456/1995, d'1 de setembre, i el cicle formatiu de grau superior de Gràfica Impresa regulat en aquest decret.

Annex VI. Relació de mòduls que podran ser objecte d'exempció per correu amb la pràctica laboral.

Cinquena. Observacions al Projecte de decret del Consell.

Observacions generals.

Com indica la part expositiva del Projecte de decret del Consell remés, l'aprovació per l'Administració educativa estatal dels ensenyaments mínims

de la titulación de «Técnico Superior de Artes Gráficas y Diseño en Gráfica Impresa», perteneciente a la familia profesional artística de «Comunicación Gráfica y Audiovisual», juntamente amb l'aprovació dels ensenyaments mínims corresponents, per mitjà del Reial decret 1429/2012, d'11 d'octubre, que en el seu moment va promoure el Ministeri amb competència en matèria educativa, ha comportat que les administracions autonòmiques que siguin competents en matèria d'educació puguin desenvolupar o completar l'expressat currículum d'aquesta titulació acadèmica, en l'àmbit de les seues respectives competències.

Com va posar en relleu el Consell d'Estat, en analitzar el Projecte de Reial decret pel qual es regulen l'avaluació i la promoció en l'Educació Primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació en l'Educació Secundària Obligatòria, el Batxillerat i la Formació Professional (Exp. núm. 833/2021):

«En relació amb aquest precepte (l'article 149.1.30 CE, relatiu a la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals, i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 CE) existeix una copiosa jurisprudència constitucional que s'ha pronunciat sobre el seu abast; així, la STC 184/2012 va declarar que per mitjà d'aquest article la Constitució atribueix a l'Estat dues competències diferenciades: una de caràcter exclusiu per a la 'regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals', i una altra relativa al dictat de les 'normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria'.

En relació amb aquesta segona atribució competencial, la STC 109/2019, d'1 d'octubre, indicava que, en virtut de tal atribució, correspon també a l'Estat la funció de definir els principis normatius i generals i uniformes d'ordenació de les matèries enunciades en tal article 27 de la Constitució, assegurant 'una orientació unitària i dotada d'una certa estabilitat en tot allò que el legislador considera a cada moment aspectes essencials d'aquest sector material' (STC 184/2012, de 17 d'octubre, FJ 3, i 24/2014, FJ 3), al que afegim que en matèria d'educació l'Estat 'certament ha d'establir aqueixes bases de forma prou àmplia i flexible com per a permetre que les comunitats autònomes amb competències normatives en la matèria puguin adoptar les seues pròpies alternatives polítiques en funció de les seues circumstàncies específiques' (STC 131/1996, d'11 de juliol, FJ 3)».

Exposat l'anterior, un atent examen dels preceptes que integren el projecte normatiu remés revela que els seus continguts s'ajusten a l'expressat marc normatiu concernent la indicada titulació de la família professional artística de «Comunicació Gráfica y Audiovisual», de «Técnico/a Superior de Artes Plásticas y Diseño en Gráfica Impresa», el projecte de la qual ja es trobava

previst en el Pla Normatiu de la Generalitat per a 2021, conforme havia sigut aprovat en la sessió del Consell de data 29 de desembre de 2020, en el qual consta com: «21. Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments artístics professionals corresponents al títol de Tècnic o Tècnica Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa».

A més, es constata que el centre directiu encarregat de l'elaboració del Projecte de decret del Consell va assumir les recomanacions que l'Advocacia General de la Generalitat va expressar en el seu informe preceptiu, i es pot afirmar, en últim lloc, que el projecte normatiu es caracteritza pel seu caràcter reglamentista o detallista, sobretot si es té en compte que aprova el currículum de la titulació uns estudis de la família professional artística, però comprén tant els estudis, com els programes, els centres educatius, el professorat, etc.

Observacions a la part dispositiva.

Al títol de la disposició.

La necessitat d'utilitzar un llenguatge administratiu modern i inclusiu, que no discrimine per raó de gènere i que, per això mateix, procure visibilitzar les dones, aconsella que la titulació recupere la redacció d'aquest projecte normatiu com ja estava previst en el Pla Normatiu de la Generalitat per a l'any 2021, és a dir: Projecte de decret del Consell, pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments artístics professionals de «Tècnic o Tècnica Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa», pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, en lloc de «Tècnic/a Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa».

Aquesta recomanació d'evitar la grafia «o/a» per a diferenciar entre dones i homes no sols incideix en la redacció de la titulació del projecte normatiu, sinó que el mateix suggeriment ha de traslladar-se tant a la redacció de l'índex (a la titulació de l'annex I), com al preàmbul (paràgrafs 5é i 6é), a la part articulada (articles 3 i 7), als diferents apartats de la disposició addicional primera i a la titulació de l'annex I.

D'altra banda, l'exigència d'utilitzar un llenguatge que equipare les dones amb els homes es projecta igualment sobre la redacció de l'article 9, en el qual la qualificació de la formació pràctica no ha de ser: «apte/no apte», sinó «apte/no apte o apta/no apta».

I també en la redacció de l'article 13, quan s'acorde l'exempció de cursar alguns mòduls formatius, haurà d'utilitzar-se l'expressió: «exempt o exempta», en lloc d'«exempt/a».

A l'índex.

En la redacció de la titulació de l'article 7 i de la titulació de l'annex V no existeix una correspondència precisa entre la redacció de l'índex i del corresponent precepte o annex. Mentre que en el primer supòsit l'alteració deriva del diferent criteri seguit per a utilitzar el signe de puntuació de majúscula, al principi de la paraula «Projecte» o «projecte», en el segon la variació es troba en la redacció d'una preposició: «per» en lloc de «en».

A la fórmula d'aprovació.

En la redacció de la fórmula d'aprovació ha d'aconsellar-se que la referència al «conforme amb» o «oït» «el Consell Jurídic Consultiu» ha de col·locar-se immediatament abans de la referència a la prèvia deliberació del Consell en la sessió que, si escau, pugua aprovar el projecte normatiu, pel que: «*Els assumptes sobre els quals haja dictaminat el Consell Jurídic Consultiu no podran remetre's a informe de cap altre òrgan de l'Administració de la Generalitat*», a tenor de l'article 2.4 de la Llei de la Generalitat 10/1994, de 19 de desembre, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana.

Al capítol I (articles 1 a 5)

Aquestes disposicions preliminars, quan aproven el currículum que consta en l'annex I (article 1), especifiquen els seus objectius (article 2), concreten les característiques dels centres que impartisquen aquests estudis (article 3) i regulen la seua oferta formativa (article 4) i l'obligació de subministrar informació i orientació professional (article 5) són adequades, ressaltant sens dubte que els continguts del currículum es detallen en l'annex I.

D'altra banda, en la redacció de l'apartat 1r de l'**article 3**, pot observar-se que s'intenta esclarir el significat que aquests centres educatius hagen de contextualitzar els seus projectes educatius en l'entorn territorial del propi centre, com va proposar la Comissió Permanent del Consell Escolar Valencià en el seu Dictamen 10/2021. També es constata, en la redacció de l'apartat 6é del mateix precepte, que el centre directiu encarregat de l'elaboració del projecte normatiu ha assumit la recomanació que va manifestar l'Advocacia de la Generalitat en el seu informe, amb la finalitat que aquests centres o escoles d'Art no assumisquen atribucions alienes a la funció pública docent.

Al capítol II (articles 6 a 14)

En aquest capítol es contempla des de l'organització dels mòduls d'aquests estudis i la seua distribució horària (article 5) fins al mòdul de projecte integrat (article 7), la formació pràctica (article 8), l'avaluació de l'alumnat (article 9), la progressió i la titulació de l'alumnat (article 10), les convocatòries i règim de permanència en els centres (article 11), els documents oficials d'avaluació (article 12), les exempcions per la pràctica laboral i la manera de procedir a la seua acreditació (article 13) i les convalidacions (article 14).

Referent a això, en la redacció de l'**article 8**, es constata la dificultat d'assumir el suggeriment de la Comissió Permanent del Consell Escolar Valencià, per tal com l'alumnat que es trobe en fase de formació pràctica d'aquests estudis no té una relació laboral amb les empreses, estudis o tallers en els quals cursen aquesta formació pràctica, la qual cosa certament no impedeix que aquests puguen albirar el món de l'empresa i, formant part d'aquesta, el paper i les funcions de les organitzacions sindicals.

L'**apartat 3r** de l'**article 11** regula el règim de la convocatòria extraordinària per a aquests estudis, amb caràcter excepcional, quan s'han esgotat el número màxim de quatre convocatòries ordinàries.

La redacció que apareix en l'última versió de l'esborrany de projecte no coincideix amb la redacció que tenia en la seua primera versió, en la qual es feia remissió a la Llei 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

La raó d'aquest canvi de redacció obeeix a l'observació formulada per l'Advocacia General de la Generalitat, que va ressaltar la necessitat de respectar la legislació bàsica quant als motius que poden justificar la celebració d'aquestes convocatòries extraordinàries, definits en l'article 19 del Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, els continguts del qual són bàsics en virtut de la seua disposició final segona.

Aquest Consell no comparteix l'observació formulada per l'Advocacia General. Precisament l'article 19, apartat 5, del referit Decret, en establir les causes per les quals, amb caràcter excepcional, les Administracions educatives poden establir una convocatòria extraordinària, es refereix a motius de malaltia, discapacitat "o altres que impedisquen el normal desenvolupament dels estudis". És a dir, es tracta d'una clàusula oberta que, per això, permet a la Generalitat assenyalar com un dels motius que permeten

la concessió d'una convocatòria extraordinària l'existència d'un supòsit de violència de gènere. Segurament la redacció que apareixia en la primera versió del projecte no fora massa afortunada, ja que es referia a motius “*establits en la Llei orgànica 1/2004*”, que certament no regula motius que justifiquen la concessió d'una convocatòria extraordinària; però bastaria que es millorara la redacció i es fera referència, com a causa que justifica la concessió d'una convocatòria extraordinària, a l'existència d'un supòsit de violència de gènere, definida tant en la Llei orgànica 1/2004 com en la Llei 7/2012, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, que impedisca el normal desenvolupament dels estudis.

Al capítol III (articles 15 a 17)

L'**article 17** estableix la ràtio màxima de professor/alumnat en les classes teòriques o teoricopràctiques, de 1/30 (és a dir, un màxim de 30 alumnes per professor o professora i aula) i, de manera anàloga, una altra ràtio en les classes pràctiques i tallers de 1/15 (un màxim de 15 alumnes per professor o professora en cada classe pràctica), havent de subratllar-se que aquest precepte no existia en la versió inicial del projecte normatiu, ja que la seua introducció es justifica en una proposta que va plantejar l'Advocacia General de la Generalitat en el seu informe.

Lògicament, l'addició del precepte anterior va conduir a una reconsideració i a una nova redacció de la **disposició adicional cinquena**, del propi Projecte de decret del Consell, que habilita la Direcció General competent en matèria d'ensenyaments de règim especial perquè determine quan unes classes hagen d'entendre's que són teòriques o bé teoricopràctiques o bé de formació pràctica o de taller, la qual cosa repercuteix en l'aplicació de les ràtios previstes en l'anterior article 17.

A les disposicions de la part final i els annexos.

Exposat l'anterior, un atent examen dels preceptes de la part articulada que conformen el projecte normatiu remés per a dictamen revela que els seus continguts, així com les disposicions de la part final i significativament els annexos, de característiques tècniques molt marcades, tenint en compte que els seus continguts es refereixen a la indicada titulació de Tècnic o Tècnica Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, que pertany a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, s'ajusten a l'expressat marc normatiu i, per tant, respecten el principi de legalitat.

Solament respecte de la **disposició final tercera** ha d'indicar-se que la determinació del «sistema de fonts» normatiu i, per tant, l'establiment de la «legislació supletòria» correspon a la competència de l'Estat i mitjançant

norma amb rang de llei, segons el que disposa l'article 149, apartats 1r.8 i 3r de la Constitució (STC 61/1997). Per això, resulta preferible que aquesta disposició no establisca les «Normes supletòries» o el «caràcter supletori» de la normativa sobre els ensenyaments de formació professional, sinó que explicita de forma més coherent que simplement es tracta de «Normes complementàries».

Sisena. Qüestions de tècnica normativa i aspectes de redacció.

Amb caràcter general, s'han observat els criteris de sistemàtica i de tècnica normativa recomanats en el Decret del Consell 24/2009, de 13 de febrer, sobre la forma, l'estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat.

En tot cas, en examinar la titulació del projecte normatiu i l'articulat, ja s'han proposat algunes millores de tècnica i de redacció, des d'una òptica que promou la utilització d'un llenguatge administratiu modern, inclosiu i que evite tota discriminació de gènere, visibilitzant les dones.

També amb caràcter general, com en l'ordenament autonòmic valencià existeixen, amb rang reglamentari, «decrets del Consell» i «decrets del President», sent diferent el seu rang jeràrquic i sense que puguen homologar-se els seus possibles continguts, s'aconsella que en aquells preceptes en els quals s'indique «aquest Decret» o «el present Decret», s'especifique amb major exactitud i precisió: «aquest Decret del Consell» o «el present Decret del Consell».

Finalment, s'aconsella prescindir de l'anglicisme «i/o», que es pot substituir per la conjunció disjuntiva «o» (en la redacció de l'article 11, de l'article 12, entre altres).

III CONCLUSIÓ

Pel que queda exposat, el Ple del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana és del parer:

Que el Projecte de decret, del Consell, pel qual s'estableix el currículum dels ensenyaments artístics professionals corresponents al títol de Tècnic o Tècnica Superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Impresa, pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, s'ajusta al principi de legalitat.

V. H., no obstant això, resoldrà el que considere més encertat.

València, 6 d'abril de 2022

EL SECRETARI GENERAL

LA PRESIDENTA

[Redacted] el
07/04/2022 14:54:46
Càrrec: Presidenta del Consell Jurídic
Consultiu de la Comunitat Valenciana

[Redacted] el
07/04/2022 14:45:26
Càrrec: Secretari General del Consell
Jurídic Consultiu

HBLE. SR. CONSELLER D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

